

עמוס כץ ושות' - רואי חשבון
AMOS KATZ & CO CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS (ISR.)

AMOS KATZ - C.P.A. (ISR.), B.A. (Econ.), (Account.)
 M.B.A, LL.M.

SARA YOSOVITCH - C.P.A. (ISR.), B.A. (Account.), M.B.A
 NECHAMA LIMKER - C.P.A. (ISR.)

עמוס כץ - רו"ח, ב.א. כלכלה/חשבונאות
 מ.א. מינהל עסקים, מ.א. משפטים

שרה יוסוביץ - רו"ח, ב.א. חשבונאות, מ.א. מינהל עסקים
 נחמה לינקר - רו"ח

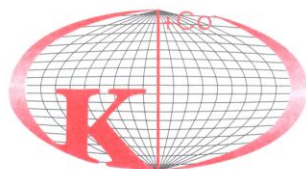
לכבוד

ירושלים, ינואר 2013

יום הבחירות לכנסת - יום שבתון

תוכן

1	פתח דבר :	2.....
2	דברי החוק :	2.....
3	שכר ביום הבחירות :	4.....
4	שכר בגין עבודה ביום הבחירות :	5.....
5	זמן השבתון :	6.....
6	עובדים ללא זכות בחירה :	6.....

עמוס כץ ושות' - רואי חשבון

AMOS KATZ & CO CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS (ISR.)

AMOS KATZ - C.P.A. (ISR.), B.A. (Econ.), (Account.)
M.B.A, LL.M.

SARA YOSOVITCH - C.P.A. (ISR.), B.A. (Account.), M.B.A
NECHAMA LIMKER - C.P.A. (ISR.)

עמוס כץ - רו"ח, ב.א. כלכלה/חשבונאות

מ.א. מינהל עסקים, מ.א. משפטים

שרה יוסוביץ - רו"ח, ב.א. חשבונאות, מ.א. מינהל עסקים
נחמה לינקר - רו"ח

1 פתח דבר:

כידוע, ביום שלישי ה-22 בינואר 2013 יערכו הבחירות לכנסת התשע-עשרה. בחוזר זה נסקור בקצרה את משמעויותיו של יום הבחירות בכל הנוגע להיבטי עבודה ועובדים.

חוק יסוד הכנסת קובע, כי יום הבחירות הינו יום שבתון, כלומר יום בו לא קיימת חובה להגיע לעבודה, למעט במקרים מסויימים וזאת במטרה לעודד את האזרחים להגיע לקלפיות ולממש את זכותם הדמוקרטית.

הקלפיות נפתחות בשעה 07:00 בבוקר ונסגרות בשעה 22:00 בלילה על מנת לאפשר גם למי שמחוייב לעבוד ביום הבחירות להגיע לקלפי ולהצביע.

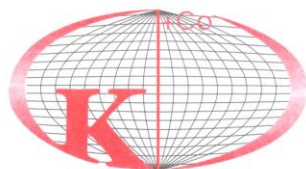
משמעות השבתון הינו מתן הזכות לעובדים לשבות מעבודתם ואיסור על המעביד לחייבם לעבוד, למעט השירותים הציבוריים המפורטים בסעיף 2 להלן. עם זאת, גם מעביד במקום עבודה, אשר אינו נמנה עם אלו המפורטים בסעיף 2 להלן, רשאי לאפשר לעובדיו לעבוד ביום הבחירות.

יש לציין, כי אין איסור בחוק על העסקתם של עובדים ביום הבחירות ובלבד שהעסקה תהיה על פי רצונם והסכמתם של העובדים. דהיינו מעסיק שאינו נכלל בהודעת ועדת הבחירות המרכזית אינו יכול לכפות על העובד להופיע לעבודה ביום הבחירות. לפיכך, ניתן להעסיק ביום הבחירות רק עובדים אשר הסכימו לכך.

2 דברי החוק:

סעיף 10 לחוק יסוד הכנסת קובע, כי יום הבחירות יהיה יום שבתון, אך שירותי התחבורה ושאר שירותים ציבוריים יפעלו כסדרם.

בהתאם לסעיף 10 לחוק יסוד: הכנסת ולסעיף 71א לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט – 1969 ("החוק"), פרסמה ועדת הבחירות המרכזית, ביום 9 בדצמבר 2012, את רשימת סוגי השירותים הציבוריים, אשר יפעלו כסדרם ביום הבחירות. להלן הרשימה (מצ"ב בנספח א' העתק הודעה שפורסמה):

עמוס כץ ושות' - רואי חשבון

AMOS KATZ & CO CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS (ISR.)

AMOS KATZ - C.P.A. (ISR.), B.A. (Econ.), (Account.)
M.B.A., LL.M.

SARA YOSOVITCH - C.P.A. (ISR.), B.A. (Account.), M.B.A.
NECHAMA LIMKER - C.P.A. (ISR.)

עמוס כץ - רו"ח, ב.א. כלכלה/חשבונאות

מ.א. מינהל עסקים, מ.א. משפטים

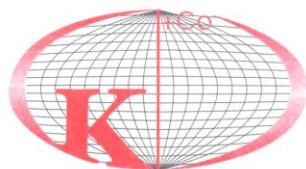
שרה יוסוביץ - רו"ח, ב.א. חשבונאות, מ.א. מינהל עסקים
נחמה לינקר - רו"ח

1. עובדי ועדת הבחירות המרכזית, מי שמבצע בעבודה תפקיד או מי שנותן לה שירות, וכן, לצרכי יום הבחירות בלבד, עובדי המפלגות, מי שמבצע בעבורן תפקיד או נותן להן שירות;
2. שירותי תחבורה, חניונים ותחנות דלק;
3. בתי אוכל ומסעדות, בתי קפה וקיוסקים, בתי מלון ופנסיונים;
4. מפעלי חרושת וחקלאות שתהליכי הייצור בהם מתנהלים ברציפות;
5. שירותי התקשורת;
6. מפעלי מים וחשמל;
7. אספקת דלק והעברתו;
8. תיאטרונים, בתי קולנוע ובתי שעשועים אחרים;
9. עיתונות, רדיו וטלוויזיה;
10. הובלת לחם, פירות, ירקות, ותוצרת חלב, ביום הבחירות עד השעה 11:00 לפני הצהריים;
11. חנויות לממכר מזון בין השעות 06:00 בבוקר עד 12:00 בצהריים (עד 6 שעות);
12. אפיית לחם וייצור מוצרי חלב;
13. בתי החולים ושירותי בריאות אחרים הפועלים בימי שבת וחג במתכונת מיוחדת, יפעלו באותה מתכונת ביום הבחירות;
14. כוחות הביטחון ושירותי ההצלה למיניהם;
15. שירותי קבורה;
16. שירותים אחרים הפועלים בימי שבת וחג במתכונת מיוחדת, יפעלו באותה מתכונת ביום הבחירות.

בכל השירותים שפורטו לעיל תינתן לעובדים אפשרות להצביע.

סעיף 136 לחוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה [נוסח משולב], תשכ"ט-1969, קובע כי:

"עובד שעבד אצל מעביד לפחות 14 ימים רצופים סמוך ליום הבחירות, וכן עובד שעבד בעבודות יזומות אצל אחד המוסדות הציבוריים לפחות 14 ימים מתוך החודשיים שלפני יום הבחירות, ישלם לו מעבידו את השכר שהעובד היה משתכר אצלו ביום הבחירות אילולא שבת".

עמוס כץ ושות' - רואי חשבון

AMOS KATZ & CO CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS (ISR.)

AMOS KATZ - C.P.A. (ISR.), B.A. (Econ.), (Account.)
M.B.A., LL.M.

SARA YOSOVITCH - C.P.A. (ISR.), B.A. (Account.), M.B.A.
NECHAMA LIMKER - C.P.A. (ISR.)

עמוס כץ - רו"ח, ב.א. כלכלה/חשבונאות

מ.א. מינהל עסקים, מ.א. משפטים

שרה יוסוביץ - רו"ח, ב.א. חשבונאות, מ.א. מינהל עסקים
נחמה לינקר - רו"ח

3 שכר ביום הבחירות:

בהתאם לסעיף 136 לחוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה [נוסח משולב], תשכ"ט-1969 המפורט לעיל, עולה, כי הזכאות לתשלום עבור יום הבחירות מותנית בקיומם של שני תנאים:

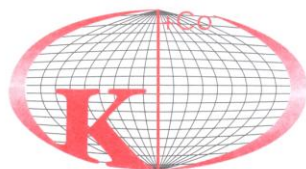
- העובד עבד תקופת עבודה מינימלית של 14 יום לפני יום הבחירות ("14 ימים רצופים סמוך ליום הבחירות, וכן עובד שעבד בעבודות יזומות אצל אחד המוסדות הציבוריים לפחות 14 ימים מתוך החודשיים שלפני יום הבחירות").
- העובד היה אמור לעבוד ביום הבחירות לולא השבתון ("ישלם לו מעבידו את השכר שהעובד היה משתכר אצלו ביום הבחירות אילולא שבת").

יש לציין, כי עובד שאינו עומד בתנאים לעיל, רשאי שלא לעבוד ביום הבחירות, אך אינו זכאי לקבל שכר בגין יום זה.

שכרו החודשי של העובד לא יפגע בשל יום הבחירות (בזהה לחודשים בהם נפלו החגים). במידה ומדובר בעובד יומי או שעתי, יקבל העובד שכר עבור יום השבתון כאילו ועבד ביום זה. מאחר ולא קיימת התייחסות מפורשת בחוק או בפסיקה לעניין אופן חישוב שכרו של עובד יומי/שעתי, נראה כי הדרך הנכונה לחישוב שכרו תהיה על פי ממוצע משכורותיו של העובד בחודשים שקדמו ליום הבחירות חלקי מספר ימי עבודה בפועל.

לעניין זה, עשויות להיות מספר פרשנויות אפשריות לאופן חישוב "ממוצע שכרו של העובד" לצורך גובה התשלום בגין יום השבתון כאמור להלן:

- על פי ממוצע שכרו של העובד, בהתאם לשלוש המשכורות הרצופות המלאות ביותר, בשנה שקדמה ליום הבחירות.
- על פי ממוצע שכרו של העובד, בהתאם לשלושת החודשים, שקדמו ליום הבחירות.
- על פי ממוצע שכרו של העובד, בהתאם לשנים עשר החודשים, שקדמו ליום הבחירות.

עמוס כץ ושות' - רואי חשבון AMOS KATZ & CO CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS (ISR.)

AMOS KATZ - C.P.A. (ISR.), B.A. (Econ.), (Account.)
M.B.A., LL.M.

SARA YOSOVITCH - C.P.A. (ISR.), B.A. (Account.), M.B.A.
NECHAMA LIMKER - C.P.A. (ISR.)

עמוס כץ - רו"ח, ב.א. כלכלה/חשבונאות

מ.א. מינהל עסקים, מ.א. משפטים

שרה יוסוביץ - רו"ח, ב.א. חשבונאות, מ.א. מינהל עסקים
נחמה לינקר - רו"ח

4 שכר בגין עבודה ביום הבחירות:

החוק אינו מתייחס לסוגיית תשלום שכר לעובדים שעובדים ביום הבחירות לכנסת, הן אם מדובר בעובדים העובדים בסוגי שירותים ציבוריים, אשר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת קבעה כי יפעלו כסדרם ביום הבחירות והן אם מדובר בעובדים שנתבקשו ע"י מעבידיהם לעבוד ביום הבחירות לכנסת והסכימו, למרות שאינם משתייכים לסוגי השירותים הציבוריים שקבעה ועדת הבחירות.

משרד התמ"ת פרסם בחודש דצמבר 2012 הנחיות בנוגע ליום הבחירות לכנסת (מצ"ב נספח ב'). הנחיות אלו נכתבו ע"י עו"ד שלמה יצחקי, הממונה על יחסי עבודה בתמ"ת.

ע"פ הנחיות אלו, בעקבות נהוג שהשתרש בין הארגונים (הסתדרות ומעסיקים) וכן ההוראות לעניין זה הקבועות בתקשי"ר לגבי עובדי המדינה, ופרשנות שניתנה בזמנו ע"י יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת, המעבידים משלמים שכר בשיעור 200% או לחילופין שכר רגיל ובנוסף שעות חופשה חלף שעות העבודה בפועל ביום הבחירות.

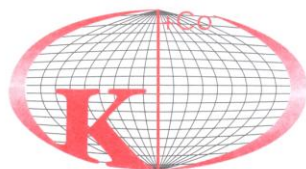
נוהג זה חל על סוגי השירותים הציבוריים, אשר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת קבעה וכן על העסקתם של עובדים ביום הבחירות על פי רצונם והסכמתם (מעסיק שאינו נכלל בהודעת ועדת הבחירות).

הדעת נוחה בנוהג זה, משום שאין זה סביר להניח, כי עובד אשר עליו לעבוד בפועל יופלה לרעה לעומת עובד שמשוחרר מן העבודה ומקבל בגין כך שכר מלא. גם בפסיקת בתי הדין האזוריים לעבודה נקבע, כי עובד אשר עבד בפועל ביום הבחירות זכאי לשכר בשיעור 200%¹, (מצ"ב נספח ג' פסק דין בעניין), עם זאת נציין כי במספר פסקי דין אזוריים אחרים נקבע, כי עבודה ביום הבחירות מזכה בתשלום שווה ליום עבודה במנוחה השבועית (150%)².

למיטב ידיעתנו, בית הדין הארצי לעבודה לא נדרש לסוגיה זו.

¹ דמ" 9238/06 דוד פרחיה - עו"ד בעז האס פורסם בדינים ועוד; דמ" 8286/04 קוזמינסקי עדנה - ת.מרחב בע"מ פורסם בדינים ועוד. שמשון משה - ר.ד. בנין שלם בע"מ פורסם בדינים ועוד דמ" 001990/01.

² עב 1862/04 רוטנפלד איגור נגד ש. ניר הצפון (1991) בע"מ פורסם בדינים ועוד. עב 1169/04 יעקובי גולן נגד אורן רחמים ואח' פורסם בדינים ועוד.

עמוס כץ ושות' - רואי חשבון

AMOS KATZ & CO CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS (ISR.)

AMOS KATZ - C.P.A. (ISR.), B.A. (Econ.), (Account.)
M.B.A., LL.M.

SARA YOSOVITCH - C.P.A. (ISR.), B.A. (Account.), M.B.A.
NECHAMA LIMKER - C.P.A. (ISR.)

עמוס כץ - רו"ח, ב.א. כלכלה/חשבונאות

מ.א. מינהל עסקים, מ.א. משפטים

שרה יוסוביץ - רו"ח, ב.א. חשבונאות, מ.א. מינהל עסקים
נחמה לינקר - רו"ח

5 זמן השבתון:

אין הגדרה לגבי מועד השבתון ואולם בחוק הבחירות נקבעו שעות ההצבעה ולכן ניתן לומר כי זמן השבתון הוא זמן ההצבעה (מ- 07:00 עד 22:00).

6 עובדים ללא זכות בחירה:

סעיף 10 לחוק יסוד: הכנסת קובע, כי יום הבחירות הוא יום שבתון. **השבתון הוא כללי וחל על כל המשק**, אך שירותי התחבורה ושאר שירותים ציבוריים, כפי שקבעה ועדת הבחירות המרכזית לכנסת יפעלו כסדרם.

כלומר, השבתון חל על כלל העובדים, בין אם הם בעלי זכות בחירה ובין אם לאו; בין אם הם תושבי ישראל ובין אם לאו.

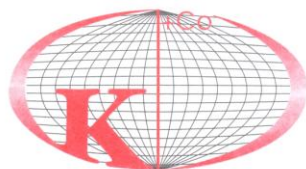
מן האמור לעיל עולה, כי הזכאות לתשלום מותנית בקיומם של שני תנאים בלבד:

- א. העובד עבד תקופת עבודה מינימלית לפני יום הבחירות.
- ב. העובד היה אמור לעבוד ביום הבחירות לולא השבתון.

מכאן, הואיל והשבתון ביום הבחירות חל על כלל העובדים במשק (למעט השירותים הציבוריים והשירותים החיוניים שנקבעו), ומאחר שאין החוק מבחין לצורך התשלום בין עובדים תושבי ישראל לבין עובדים זרים, אף שאינם בעלי זכות בחירה, הרי שגם עובדים זרים יהיו זכאים לתשלום ביום הבחירות.

לעניין העסקת עובדים זרים ביום הבחירות, לא קיימת כל הוראה בחקיקה באשר לגובה התשלום שינתן לעובד שעבד בפועל ביום הבחירות, בין אם מדובר בעובדים תושבי ישראל ובין אם מדובר בעובדים זרים. עם זאת, בעקבות נוהג שהשתרש במשק, המבוסס על פסיקת בית הדין האזורי לעבודה, חוזר התאחדות התעשיינים, הוראות התקשי"ר לגבי עובדי מדינה והנחיית יו"ר ועדת הבחירות בעבר (השופט תאודור אור), גובה השכר לעובד שעבד ביום הבחירות יהיה בשיעור של 200% משכרו הרגיל של העובד או לחילופין שכר רגיל ובנוסף לכך שעות חופשה חלף שעות העבודה בפועל ביום הבחירות.

לפיכך, נראה כי דינם של עובדים ללא זכות בחירה כדינם של עובדים בעלי זכות בחירה.

עמוס כץ ושות' - רואי חשבון
AMOS KATZ & CO CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS (ISR.)

AMOS KATZ - C.P.A. (ISR.), B.A. (Econ.), (Account.)
M.B.A, LL.M.

SARA YOSOVITCH - C.P.A. (ISR.), B.A. (Account.), M.B.A
NECHAMA LIMKER - C.P.A. (ISR.)

עמוס כץ - רו"ח, ב.א. כלכלה/חשבונאות

מ.א. מינהל עסקים, מ.א. משפטים

שרה יוסוביץ - רו"ח, ב.א. חשבונאות, מ.א. מינהל עסקים
נחמה לינקר - רו"ח

כל האמור בחוזר זה הוא לשם הדרכה כללית בלבד. אין להסתמך על האמור בחוזר
מבלי לקבל עצה/חוו"ד מקצועית מתאימה.

לקריאת חומר מקצועי רב ומגוון הינכם מוזמנים להיכנס לאתר האינטרנט של
משרדנו: www.amoskatz.co.il

הננו עומדים לרשותכם להבהרות האמור בחוזה זה ככל שנדרש.

בכבוד רב,

עמוס כץ ושות'
רואי חשבון